

Başvuru Numarası : 2022/267
Toplantı Tarihi/Sayısı : 10.5.2022/14
Karar Numarası : 2022/249
Başvuran : B. K. Ç.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Tayin istemine olumlu yanıt verilmesi ve aile hayatına saygı gösterilmesi talebine ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran dilekçesinde; eşi M. Ç.'nin ... Adliyesinde zabıt katibi olarak görev yapmaktayken, Adalet Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme sınavına girdiğini ve sınav sonucuna göre Ekim 2021 tarihinde ikametine gidiş geliş yaklaşık 250 km olan ve 6 saat süren ... Adliyesine Yazı İşleri Müdürü olarak atandığını, kendisinin ...'da bir hastanede hemşire olarak görev yaptığını; Sağlık Bakanlığında eş durumu nedeniyle ... ilçesine tayin talebinde bulunduğunu ancak talebinin reddedildiğini; eşinin uzak mesafeden dolayı haftada birkaç gün ...'ya gelebildiğini, ...'ya geldiği zaman engelli annesi ve iki kardeşi ile ilgilenmek durumunda olduğunda çocuklarına yeterince zaman ayıramadığını; aile bütünlüklerinin bozulduğunu, eşinin Adalet Bakanlığında aile birliğinin sağlanması amacıyla tayin talebinde bulunduğunu ancak henüz bir cevap alamadığını ileri sürerek eşinin tayin dilekçesine olumlu bir cevap verilmesini ve aile birliğinin sağlanmasını talep etmektedir

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 20'nci maddesine göre: "*Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. (...)*"

4. Anayasa'nın "Yargı yolu" başlıklı 125'inci maddesinde: "*İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. (...)*" hükmü yer almaktadır.

5. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Üst makamlara başvurma" başlıklı 11'inci maddesi: "(1) *İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. (2) Otuz gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. (3) İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır.*" hükmünü içerir.

6. Mezkûr Kanun'un "İptal ve tam yargı davaları" başlıklı 12'nci maddesinde ise: "*İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11'inci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır.*" denmektedir.

7. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı"

başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır." şeklinde hükme bağlanmıştır.

8. Mezkûr Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinde: "(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

9. Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşları Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in "Bir mazerete dayanan atamalar" başlıklı 18'inci maddesi: "(1) Personelin aşağıda belirtilen mazeretleri belgelendirmesi ve talebi üzerine hizmet bölgelerindeki veya hizmet gruplarındaki zorunlu çalışma süreleri tamamlanmadan yer değiştirme suretiyle ataması yapılabilir. (...) b) Aile birliği. (...)" hükmünü içermektedir.

10. Adalet Bakanlığı Memur Sınav, Atama ve Nakil Yönetmeliğinin "Mazerete dayalı naklen atamalar" başlıklı 24'üncü maddesinde: "Bu Yönetmelik kapsamındaki personel; sağlık, aile birliği ve can güvenliği mazeretlerini belgelendirmeleri halinde 22 nci, 22/A, 22/B ve 22/C maddelerindeki şartlar aranmaksızın istekleri üzerine naklen atanabilirler. (...)" hükmü yer almaktadır.

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir." hükmünü içermektedir.

12. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

13. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

14. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

15. Bununla birlikte başvuranın, ... ilinde ikamet ettikleri, eşinin gidiş geliş yaklaşık 250 km olan ve 6 saat süren ... Adliyesine Yazı İşleri Müdürü olarak atandığı, bu sebeple aile birliğinin bozulduğu iddiası ile eşinin tayin istemine Adalet Bakanlığı tarafından olumlu bir yanıt verilerek aile hayatına saygı gösterilmesi talebine yönelik başvurusu, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilememektedir.

16. Öte yandan Anayasa'nın 125'inci maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu hükme bağlanmıştır. Yine 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 11'inci ve 12'nci maddelerinde ilgililerin, idari dava açmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması için idareye başvurabileceği, haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay, idare ve vergi mahkemelerinde dava açabilecekleri düzenlenmiştir.

17. Başvuranın iddiaları ve talebi yukarıda yer alan mevzuat ile birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun idareye başvuru ile yargı yollarını düzenleyen hükümlerinden yararlanabileceği, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu sebeple kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 10.05.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĞLU

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK

Üye

e-onaylıdır

Ünal SADE

Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ

Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER

Üye